

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE

1. Nazwa

MURY OBRONNE

2. Czas powstania

pocz. XIV w., pocz. XV w., lata 1504-1516, XVI w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok od północnego – wschodu (od ul. Sienkiewicza).

4. Adres

ul. Batalionów Chłopskich, Bohaterów
Getta, Partyzantów, Sienkiewicza
57-200 Zabkowice Śląskie
dz. nr 2, 6, 7/2, 9, 17, 19, 19/2, 19/8,
31/11, 32, 91/1-91/6, 92/1, 92/2

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat ząbkowicki

gmina Zabkowice Śląskie

6. Formy ochrony

Miejscowy plan zagospodarowania
przestrzennego: Uchwała nr
LI/105/2013 Rady Miejskiej Zabkowic
Śląskich z dnia 30 grudnia 2013 r.

Rejestr zabytków nr. A/2580/687
z dnia 10.05.1960 r.

Pierwsze mury miejskie zostały wybudowane prawdopodobnie już w czasach, kiedy powstało miasto. Część umocnień powstała w formie drewniano – ziemnych wałów, część murów zbudowanych z łamanego kamienia. Najstarszym fragmentem murów, zachowanym do dziś jest mur biegnący od ulicy Grunwaldzkiej do ulicy Prusa.

Od tamtej pory obwarowania przeszły przynajmniej dwie poważne przebudowy. Obręb murów rozszerzano w miarę, jak powiększało się miasto. Pierwsza z nich odbyła się na początku XIV wieku. Wtedy to miasto znacznie powiększyło się w kierunku północno – wschodnim. W obręb murów włączono kościół i klasztor Dominikanów. Na południu miasto poszerzyło się o nową dzielnicę, zwaną Nowym Miastem (obecnie ul. Proletariatczyków), która powstała przed bramą Ziębicką.

W XV wieku miasto było wielokrotnie oblegane i zdobywane, co z pewnością wpłynęło na zły stan murów miejskich. Druga gruntowna przebudowa miejskich obwarowań nastąpiła w czasach panowania księcia Karola I Podiebrada. Wówczas zbudowano półcylicydryczne baszty, pogłębiono fosy, wzmocniono mury, zbudowano strzelnice w murach, na wieżach nadbudowano atyki. Kolejna rozbudowa miała miejsce w latach 90 – tych XVI wieku, wówczas wybudowano niższy zewnętrzny pierścień murów.

Od połowy XVIII wieku mury miejskie były stopniowo rozbierane. W 1750 roku wyburzono zewnętrzny pierścień. Mniej więcej 20 lat później rozpoczęto zasypywanie fos i wałów. W II połowie XIX wieku rozpoczęto wyburzanie pierścienia wewnętrznego. W 1806 roku magistrat nakazał obsadzenie lipami drogi prowadzącej wokół zamku drogi od Bramy Srebrnogórskiej do Bramy Kłodzkiej. W ten sposób powstała najładniejsza w mieście Promenada Zamkowa. W 1817 roku wyburzono częściowo odcinek murów miejskich pomiędzy Bramą Ziębicką a Wrocławską oraz zasypano fosy i wyrównano wały. W 1819 roku zasypano fosę przy Bramie Wrocławskiej oraz pomiędzy Bramami Ziębicką i Kłodzką.¹

¹ Źródło: <https://www.zabkowiceslaskie.pl/turysta/ciekawostki-i-atrakcje-zabkowic-slaskich/mury-obronne,68.html> (dostęp: 04.05.2021 r.)

Stan zachowania: obiekt częściowo rozebrany na przestrzeni lat; obecnie liczne ubytki budulca, tynku oraz spękania muru.

Postulaty dotyczące konserwacji: remont obiektu z zachowaniem historycznej formy i detalu architektonicznego.

Marta Danielska, 04.05.2021 r.

